

PAPER DETAILS

TITLE: SUÇ KORKUSU KULLANILARAK, TELEFON ARACILIĞIYLA GERÇEKLESTİRİLEN
DOLANDIRICILIK VAKALARI (2017-2018) "İSTANBUL ÖRNEĞİ"

AUTHORS: Mustafa ÇALISKAN

PAGES: 29-42

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/747841>

Araştırma Makalesi
Research Article

**SUÇ KORKUSU KULLANILARAK, TELEFON ARACILIĞIYLA
GERÇEKLEŞTİRİLEN DOLANDIRICILIK VAKALARI (2017-2018)
“İSTANBUL ÖRNEĞİ”**

Mustafa ÇALIŞKAN*

Öz: Günümüzde çevresel etkenlerin tesiriyle toplum fiziki önlemler alarak can-mal güvenliğini sağlama amacına yönelse de teknoloji çağının nimetlerinin, suçlular tarafından kötü amaçlı kullanımı, bireylerin güvenliğinin riske girmesine neden olabilmektedir. Bu çalışmada telefon aracılığıyla nitelikli dolandırıcılık suçunu gerçekleştiren şüphelilerin, suç korkusunu hangi taktikler çerçevesinde kullandığı ve hedef kitlesinin niteliksel özellikleri, İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü makamının izniyle elde edilen, şüpheli-mağdur istatistikleri bağlamında incelenmiştir. Çalışma sonucunda toplumun hemen her kesiminin suç korkusundan etkilendiği gözlemlenmekle birlikte, şüphelilerin hedef kitlesi ve mağdurların dolandırılmasında kullanılan taktikler doğrultusunda, toplumun dolandırıcılık vakalarına karşı dikkat derecesinin artırılması hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Dolandırıcılık, Güvenlik, Hırsızlık, Suç Korkusu.

**CASES OF FRAUD CARRIED OUT VIA PHONE BY USING FEAR OF
CRIMES (2017-2018) “EXAMPLE OF ISTANBUL”**

Abstract: These days, even though society is aiming to ensure the safety of life and property by taking physical measures with the effect of environmental factors, misuse of the blessings of the technology age by criminals can cause the safety of individuals to be at risk. In this study, the suspects who committed the crime of qualified fraud by telephone, the tactics of fear of crime and the qualitative characteristics of the target group were examined in the context of suspicious-victim statistics obtained with the permission of the Istanbul Police Directorate. As a result of the study, it was observed that almost all segments of the society were affected by the fear of crime, at the same time the target groups of the suspects and the tactics used in defrauding the victims were presented and it was aimed to increase the attention level of the society against fraud cases.

Keywords: Fraud, Safety, Steal, Fear of Crime.

I. Giriş

“Suç korkusu”, literatürde “*fear of crime*” olarak yer almakta olup, suçlardan zarar görme ve mağduriyet korkusunu ifade etmektedir (Öztürk, 2015: 255). Bu korku, bireylerin zihninde sürekli olarak canlılığını korumakla birlikte, suç ile ilişkilendirilen tüm emareler karşısında endişeyi artırarak, mağdur olma dürtüsünü harekete geçirebilmektedir. Kamu otoritesinin tam olarak hissedilememesi, adalet sisteminden kaynaklı sorunların¹ bireylere ve topluma yansımaları gibi durumlarda, suçun mağduru olabilme endişesinden kaynaklı toplumsal sorunlar artış eğilimine girmektedir.

* Dr., İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü İstanbul İl Emniyet Müdürü. e-mail: mustafacalisikan68@yahoo.com
ORCID: 0000-0003-0342-571X

Sosyal bilimci Abraham Maslow tarafından 1943 yılında oluşturulan ihtiyaçlar piramidi teorisinde, fizyolojik ihtiyaçlardan başlamak üzere, piramidin herhangi bir basamağındaki ihtiyacın tamamlanmaması durumunda bir üst basamağa geçişin mümkün olamayacağı ifade edilmektedir. Bilindiği üzere, bu teoride fizyolojik ihtiyaçlardan sonraki ikinci basamak güvenlik ihtiyacı olup, fizyolojik ihtiyaçlardan sonra en önemli ihtiyaç olarak belirtilmektedir (Kula, 2015: 193). İnsanların güvenlik ihtiyaçlarının tamamlanmadan sosyal ihtiyaçlara geçişini engelleyen birçok faktör söz konusu olabileceği gibi, bu ihtiyaçlardan birisi de güvenliğin tam olarak sağlanamamasından kaynaklı suç korkusudur. Suç korkusu kaynaklı nedenlerle ihtiyaçlarını tamamlayamayan birey sosyal çevreden uzaklaşma sorunuyla karşı karşıya kalabilmektedir.

Suç korkusu, toplumsal iletişimi, toplumsal denetimi ve kişiler arası ilişkiler gibi sosyal faaliyetleri zayıflatırken, kişilerde davranış bozukluklarının ortaya çıkmasına da neden olabilmektedir (Apak, Ülken & Ünlü, 2002: 66). Bireyler, günümüzde sadece kendileri için endişelenmemekte ve sevdikleri insanların, herhangi bir suçun mağduru olma ihtimalinden de korkmaktadırlar (Reşitoğlu, 2017: 146). Suçtan kaynaklı mağduriyet korkusunun oluşturduğu güvensizlik duygusuyla, insanlar özgürlüklerinden ve sosyalleşmelerinden dahi istemsizce uzaklaşabilmektedirler (Ömeroğlu, 2012: 334). Jackson bu durumu “Suça Karşı Kaygı” kavramı çerçevesinde şekillendirmiş ve bu kavramdan yola çıkarak mala karşı ve kişiye yönelik suçları sınıflandırarak “İmgesel Risk” modelini oluşturmuştur (Jackson, 2004: 14).

Suç korkusu kavramı, ilk defa 1930’larda Amerika’nın dikkatini çekerken (Öztürk, 2015: 255), henüz yeni olan bu kriminal kavram 60’lı yıllarda Avrupa’nın da ilgisini çekmeye başlamıştır. İlerleyen yıllarda, değişen dünya şartları ve gelişen teknolojinin etkisiyle, hemen hemen tüm ülkelerde suç korkusu kavramına ilgi artmış ve elde edilen istatistiksel verilerle, suç korkusu ölçülebilen, önlem alınabilen bir kavram haline gelmiştir (Çardak, 2012: 24). Kriminolojik okur-yazarlık artıkça bu kavramın önemi daha da anlaşılmış ve suç korkusuna yönelik projeler geliştirilmiştir (Yücel, 2009: 285).

Bu alanda tartışmalı pek çok teori olmakla birlikte, bazı teoriler insanların suç korkularını ifade etme açısından daha gerçekçi yaklaşımlarda bulunmaktadır. Bu teorileri kısaca tanımlamamız, suç korkusu-mağduriyet korkusunun nedenlerinin gözlemlenebilmesi açısından da faydalı olacaktır.

II. Suç Korkusunun Nedenleri Üzerine Üretilen Başlıca Teori ve Yaklaşımlar

1966 yılında Amerika’da Kanun Uygulama ve Adalet Dairesi Başkanlık Komisyonu’nu tarafından yaptırılan çalışmayla, toplumun önemli bir kısmının bir suçun mağduru olma korkusuyla yaşadığı sonucuna ulaşılmıştır. Rapora göre: “halkın %43’ü suça maruz kalma korkusu nedeniyle gece dışarı çıkamamakta, %35’i yabancılarla konuşmamakta, %21’i gece arabayla gitmeyi tercih etmekte, %20’si ise suça maruz kalmamak için başka bir muhite taşınmak istemektedir.” Bu sonuçlardan yola çıkılarak yapılan akademik çalışmalar farklı perspektifler ve teoriler çerçevesinde şekillenmeye başlamıştır (Öztürk, 2015: 254-256).

Stafford ve Gale, bireylerin fiziki yetersizlikleri nedeniyle kendini savunamayacak durumda olmasından kaynaklı mağduriyet hissiyatını “Savunmasızlık Perspektifi” çerçevesinde değerlendirmişlerdir (Stafford & Gale: 1984). Greenberg ve Ruback ise daha önce mağduriyete uğramış kişilerin suç korkusunun daha yüksek olduğunu savunmakla birlikte, sosyal statüsü düşük grupların, azınlıkların kendilerini daha savunmasız hissettiklerini ve bu nedenle suça karışma korkularının arttığını savunarak “Mağduriyet Teorisi” çerçevesinde araştırmalar yapmışlardır. Thomas ve Znaniecki’nin 1940’ta terimleştirdiği “Sosyal Düzensizlik Teorisi” (John: 1940: 742) ise 70’li yıllarda Clifford Shaw ve Henry D. McKay’in suç korkusuna yönelik araştırmalarının temelini oluşturmuştur. Shaw ve McKay, mahalledeki fiziksel bozuklukların ve sosyal hayatta karşılaşılan olumsuzlukların mahallede yaşayan insanlarda korkuya ve sosyal organizasyon bozukluklarına neden olduğunu öne sürmüştür (Snodgrass, 1976). Ferraro ve LaGrange, tarafından literatüre kazandırılan “Toplumsal Kaygı Teorisi” ise göç hareketliliği nedeniyle mahallede oluşan heterojen yapının, insanlar arasında sosyal dayanışma bağlarını kopardığını, sosyal kontrol mekanizmalarının işlemez hale gelmesiyle bireylerin suç korkularının yükseldiğini ifade etmiştir (Öztürk, 2015: 254-256).

Ülkemizde suç korkusunun boyutlarını inceleyen müstakil çalışmalar henüz yeterince olgunlaşmamıştır. Bu durum, devletin ve özel hizmet sağlayıcı kurumların vatandaşın suç korkusuna yönelik düşüncelerini almadığı sonucunu da ortaya çıkartmaktadır (Dolu, Uludağ & Doğutaş, 2010: 173). Genel olarak Türkiye’deki güvenlik algısı, suç nerede yoğunlaşır ise oraya odaklanma şeklinde yönetilirken, ülke geneline yönelik bir “suç korkusu” haritası da henüz oluşturulamamıştır. Araştırmacıların, bu tip çalışmalara yönelmemesinin altında yatan en önemli gerekçelerden birisi de, kişisel itibarının zedelendiğini düşünen mağdurların bu tip araştırmalara olumsuz yaklaşması ve sağlıklı bilgi vermekten kaçınması ihtimalidir.

III. Suç Korkusu ve İletişim (Telefon) Aracılığıyla Dolandırıcılık

Günümüzde kitle iletişim araçları, hemen her alanda kullanılabilir hale gelmiş ve insanların haber kaynakları ile doğrudan temas halinde olma oranlarının artmasını sağlamıştır. Bu durum, bir taraftan önemli hadiseler karşısında toplumsal refleksi harekete geçirirken, diğer taraftan, tanık olunan olayların toplum hafızasında örneklenmesine ve toplumdaki mağduriyet hissiyatının geçmişe oranla çok daha fazla artmasına da neden olmuştur.

Teknolojik gelişmeler, insanların refah seviyesinin artmasını sağlarken, yeni suç unsurlarının ortaya çıkmasına da zemin hazırlamaktadır. Bu suç unsurlarından birisi de nitelikli dolandırıcılık sınıfında değerlendirilen kontör dolandırıcılığı olmuştur. 2000’li yılların başlarında telefonlara kontör yükleme yöntemiyle iletişimin yaygınlaşması, dolandırıcıların bu alana ilgi duymalarına neden olmuştur (“Dolandırıcılık kontörle”, 2016). Cep telefonlarına yüklenen kontörlerin çeşitli yollarla çalınması yöntemiyle gerçekleştirilen dolandırıcılık türü, emniyetin suç literatürüne ilk olarak “Kontör Dolandırıcılık”ⁱⁱ olarak girmiştir.

İlerleyen yıllarda, kontör yükleme yoluyla iletişimin yerini faturalı hatlara bırakmasıyla, cep telefonu aracılığıyla yapılan dolandırıcılık olayları da kabuk değiştirmeye başlamıştır. Bu yeni süreç, gerek cep telefonundan gerekse

sabit hatlardan vatandaşların aranması ve onların korkularının uyarılması yoluyla dolandırıcılık yöntemine dönüşmüştür. İletişim yoluyla gerçekleşen bu yeni suç türü, iletişim yoluyla dolandırıcılık kapsamında değerlendirilerek, emniyet ve adli kayıtlarda telefon aracılığıyla dolandırıcılık olarak adlandırılmaya başlanmıştır.

Bir suçun telefon aracılığıyla dolandırıcılık kapsamında değerlendirilebilmesi için, telefon aracılığıyla iletişim kurulması, mağdurun taşınmaz mallarını satarak elde ettiği geliri, nakit parasını, ziynet eşyalarını, bankadaki birikimini şüphelilere elden teslim etmesi veya onların istediği bir noktaya bırakması gerekmektedir. Özetlemek gerekirse hem mağdurun hem şüphelinin maddi birikimle fiziki bir temas kurması gerekmektedir. Bu şartların gerçekleşmesi durumunda bu suç çeşidi Asayiş Şube Müdürlüğü Yankesicilik ve Dolandırıcılık Büro Amirliği'nin araştırma alanına girmektedir. Eğer, dolandırıcılık şüphelisi ve mağdur telefonla iletişim kurduktan sonra, vatandaş maddi birikimini çevrimiçi (internet) ortamında transfer ederse, bu suç Siber Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü'nün araştırma alanına girmekte olup çevrimiçi dolandırıcılık kapsamında değerlendirilmektedir (İEM, 2019. 02.12-14.15.02.163-94).

Terör olgusunun medyada yoğunluğu ve temsil şekli, telefon aracılığıyla gerçekleşen dolandırıcılık vakalarının niteliksel değişimiyle doğru orantılıdır. İletişim yoluyla gerçekleştirilen dolandırıcılık suçlarında, dönemsel olarak toplumun gözlemlediği ve paniklediği suçların basın-yayın organlarındaki yoğunluğu toplumsal mağduriyet korkusunun o yönde şekillenmesinde etkili olabilmektedir. Herhangi bir terör örgütü veya organize suç örgütü ile alakalı haber konuları dönemsel olarak artmaya başladığında, dolandırıcılık suçunu işleyenler de, toplumsal endişenin yoğunlaştığı konulara yönelmektedirler. İstanbul Emniyet Müdürlüğü kayıtlarına göre, cep telefonu ile dolandırıcılık olaylarının başladığı ilk yıllardan 2016 yılına kadar gerçekleşen dolandırıcılık vakalarının ortalama olarak %90'ı PKK ve diğer terör örgütleri ile vatandaşın panikletilmesi çerçevesinde gerçekleştirilmiştir. 2016 yılından sonra ise dolandırıcılık olaylarının %81'i vatandaşın FETÖ ile panikletilmesi yoluyla gerçekleştirilmiş, PKK ve diğer terör örgütlerinin adını kullanarak gerçekleştirilen dolandırıcılık olayları %10'a kadar gerilemiştir. %9'luk dilimdeki dolandırıcılık olaylarının büyük bölümünde ise "kuyumcu soygunu gerçekleştirdi; olay yerinde sizin kimliğiniz bulundu ve altınlarınızı kontrol etmemiz gerekiyor" ifadesi çerçevesinde gerçekleşmiştir (İEM, 2019.02.12-14.15.02.163-94).

IV. Dolandırıcılık Olaylarında Suç Mağduru Olma Korkusunu Artıran Anahtar Terimler

Öncelikle emniyet birimlerinin herhangi bir vatandaş yapılabilecek bir operasyon için kesinlikle telefonla aramayacağını belirtmek fayda sağlayacaktır. 2018 yılında İstanbul Emniyet Müdürlüğü (İEM) birimleri tarafından gerçekleştirilen operasyon sayısı 390.011 olup, bu operasyonların tek birisinde dahi emniyet birimleri vatandaşla telefon aracılığıyla iletişim kurarak, müşterek bir operasyon düzenlememiştir. Polis birimlerinin bir kişiye ulaşmak istemesi halinde resmi kimlik beyan etmek suretiyle ikametine giderek fiziki ortamda temas kurması veya iletişim kurarak vatandaş polis merkezine davet etmesi

gerekmektedir (İEM, 47909374.16705.[41321] 2019). Telefon aracılığıyla gerçekleştirilen dolandırıcılık olaylarında ise kimliğini beyan eden bir polis ve vatandaşın fiziki olarak karşılaşması söz konusu olmadığı gibi mağdurun polis merkezine daveti de asla söz konusu değildir. Sadece kurgulanan bir senaryo üzerinde mağdurun korkusunun kullanılması söz konusudur.

Telefon yoluyla gerçekleşen dolandırıcılık vakalarında, şüpheliler hedef aldıkları kişilere: “iyi günler sizi savcılıktan-emniyetten arıyoruz”, “bir terör örgütü üyesi yakaladık üzerinden sizin-eşinizin-yakınınızın kimliği çıktı”, “kimlik bilgileriniz bir terör örgütü tarafından kullanılıyor” gibi kalıp ifadeler kullanılmaktadır. Kelimelerin farklı dizilimiyle kurulan bu tür cümlelerin hedefi mağdur üzerinde psikolojik baskı oluşturmak ve kişinin şoka girmesine neden olabilmektir. Bu şok etkisi, mağdurların tamamına yakının beyanlarına yansıdığı kadarıyla, kişinin sağlıklı düşünme yetisini kısa süreli devre dışı bırakabilecek ölçüde etkili olmaktadır (“Dolandırıcılar 15 Günlüğüne”, 2016). Bu aşamanın tamamlanmasını müteakip, şüpheliler: “biz, sizin örgütle ilişkinizin olmadığını biliyoruz, ancak bunu ispatlamamız gerekli” ve “sizi korumak için bazı işlemler yapmamız gerekiyor” ve benzer nitelikte ifadeler kullanılmaktadırlar. Bu cümleler ise hedef alınan kişinin suçluluk hissini üzerinden atıp, şüpheliyi kurtarıcı bir güç olarak görmesine neden olmaktadır. Hedef alınan mağdurun kalabalık bir ortamda olması halinde, şüpheliler tarafından: “yalnız olabileceğiniz bir yere geçin”, “kimseye asla bir şey söylemeyin ve operasyonun amacına ulaşmasını engellemeyin” tavsiyesinde bulunmaktadır. Bu tavsiye, mağdurla aynı ortamda bulunan, paniklememiş ve uyarılmamış durumdaki bir kişinin, hedef alınan mağduru uyarabilme ihtimalini engellemeye yöneliktir (İEM, 2019.02.12-14.15.02.163-94).

Yukarıda kısa olay akışı kısaca özetlenen dolandırıcılık vakalarının ilk aşamasında vatandaşların büyük çoğunluğu dolandırıcılık olayıyla karşı karşıya kaldığını algılamakta ve telefonu kapamaktadır. Telefonla dolandırıcılık olayıyla alakalı olarak 2018 yılında toplam 43.800 kişi dolandırıcılar tarafından aradığını beyan ederek emniyet birimlerine ihbarda bulunmuş ve bu kişiler arasında dolandırıldığı iddiasıyla davacı olan mağdur sayısı ise 2.192 kişi olarak kayıtlara geçmiştir. 41.608 kişi ise dolandırıcılar tarafından arandığını, ancak zararının olmadığını beyan ederek davacı olmak istememiştir (İEM, 2019.02.12-14.15.02.163-94). Bu veriler göstermektedir ki dolandırıcılık girişimlerinde vatandaşın yaklaşık olarak %5’i maddi zarar görmek suretiyle mağdur olmuştur.

Telefonla dolandırıcılığın ilk aşamasında suça karışma korkusu nedeniyle şoka giren ve panik haliyle dolandırıldığını algılayamayan, %5’lik dilime giren mağdurlar açısından, maddi kayıpların yaşandığı ikinci aşamaya geçilmektedir. Mağdur beyanlarının hemen hemen tamamında: “terör örgütü üyesine operasyon yapıldı kimliğiniz üzerinden çıktı”, “terör örgütüne bir operasyon yapılacak bize yardımcı olun”, “sizin-yakınınızın suçsuzluğunuzu da ispatlayacağız”, “operasyonun devamı için bize vereceğiniz para-altın size emniyette size tekrar teslim edilecek” cümleleri kullanılmaya devam edilerek kişilerin şok etkisinden çıkmalarına müsaade edilmemektedir (“Çete üyeleri”, 2018). Şüpheliler, mağdurların maddi birikimlerini, genellikle kendileri açısından güvenli olarak belirledikleri (yaya-araç trafiğinin az olduğu ve polis merkezlerinden uzak konumlar) konumlara bırakmalarını ve çok nadiren

kendilerine elden teslim etmelerini talep etmektedirler (İEM, 2019.02.12-14.15.02.163-94). Bu aşamanın da sonuçlanmasıyla birlikte, mağdurlar hayatları boyunca elde ettikleri tüm birikimleri suça karışma korkusuyla kaybedebilmektedirler. Emniyet kayıtlarına göre nitelikli dolandırıcılık kapsamındaki telefon aracılığıyla dolandırıcılık olaylarında, mağdurların dolandırılmasına neden olan endişeler, genel itibariyle: “başıma bir olay mı gelecek”, “bir suça mı karıştım”, “kimlik bilgilerim terör örgütlerinin eline mi geçti”, “ailem ve çevrem bana ne der”, “itibarım biter” vb. gibi genel ifadeler çerçevesinde şekillenmektedir (İEM, 2019.02.12-14.15.02.163-94).

Güvenlik birimleri, yazılı-görsel medya yayın organları, bankalar ve daha birçok kurum, özel broşürler ve sosyal medya aracılığıyla, vatandaşları bu gibi dolandırıcılık vakalarına karşı uyarmaktadırlar. Tüm bu uyarılara karşın, insanların çevresel ve sosyal nedenlerle bilinçaltına ittikleri suça karışma korkuları, bu gibi vakaların devam etmesine neden olabilmektedir.

V. İstanbul’da “Telefon Aracılığıyla Yapılan Dolandırıcılık” Vakalarına Yönelik İstatistiki Bilgiler ve Değerlendirmeler

Çalışmada, İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü Asayiş Şube Müdürlüğü’nden temin edilen 2017-2018 yıllarına ait verilerin kullanılmasıyla oluşturulmuş tablolarda, şüpheli ve mağdur profilleri hakkında istatistiki veriler paylaşılmıştır. Emniyet birimlerinin hangi kıstaslar çerçevesinde istatistiki verileri oluşturduğunun bilinmesi verilerin yorumlanması aşamasına katkı sunacağından bu kıstaslar maddeler halinde sunulmuştur:

- Emniyet birimleri tarafından şüpheli ve mağdurların eğitim ve iş durumuna yönelik istatistiksel verilerin elde edilmesi aşamasında, lise altı eğitim durumuna bilgi sistemi üzerinden ulaşamadığından, kişilerin eğitim durumları beyan ettikleri formlar üzerinden değerlendirilmiştir.
- Eğitim durumunu beyan etmeyenlerin, sistem üzerinden yapılan sorgulamasında, lise diplomasına ulaşamayanlar eğitim durumu belirlenemeyenler olarak sınıflandırılmışlardır. Bu kapsamda, eğitim durumu belirlenemeyenlerin tamamı lise diploması olmayanlardan oluşmaktadır. Eğitim durumunu belirtenlerden yalan beyanda bulunanların bilgileri ise sistem üzerindeki bilgiler kontrol edilerek tekrar düzenlenmiştir.
- Emniyet birimlerinde dolandırıcılık olaylarına karışanların iş durumuna yönelik kayıt oluştururken, şüphelilerin sosyal sigorta durumları incelenmiş, sosyal sigortası olmayanlar ve meslek beyanında bulunmayanlar mesleği belirlenemeyen grubuna dâhil edilmiştir. Mesleği olup yanlış beyanda bulunanların sigorta kayıtlarının olması halinde şüpheliler kendi meslek sınıflarına dâhil edilmişlerdir.
- Mağdurlar hakkında hazırlanan istatistiksel verilerde ise, mağdurların eğitim ve iş durumu ile alakalı bilgi verme zorunluluğu olmadığından, mağdur beyanlarının teyit edilmesi amacıyla bilgisayar üzerinden bilgi taraması yapılmamış ve sadece beyanlar esas alınmıştır.

Elde edilen bu veriler doğrultusunda, mağdurların suçtan zarar görme korkusunun ölçülebilir hale getirilmesi ve şüpheli profillerinin toplum tarafından daha sağlıklı algılanabilmesi hedeflenmektedir. Veriler doğrultusunda vakalara karışan şüpheli şahısların, analizleri yapılmaya gayret

edilmiş, olaya karışan şüphelilerin ve olaylardan zarar gören mağdurların, mesleki durumları, eğitim düzeyleri, yaş ortalamaları paylaşılmıştır.

Tablo 1: İstanbul'da 2017 Yılı İçerisinde Dolandırıcılık Vakalarına Karışan Şüphelilere Ait Bilgiler

Yıl	2017	Yıl	2017
Eğitim	Sayı	Meslek	Sayı
Doktora	-	Güvenlik Görevlisi	3
Y. Lisans	1	Emekli Güvenlik Görevlisi	2
Ön lisans-Lisans	12	Tekstil Mağazası	15
Eğitim Enstitüsü	1	Finans	1
Lise	43	Tarım	2
Ortaokul-İlköğretim	77	Ticari Araç Sürücüsü	8
Mezun Değil	4	Turizm	1
Eğitim Durumu Belirlenemeyen	311	İnşaat-Emlak	7
		Sağlık Personeli	1
		Tamircilik	1
		Araç Kiralama	2
		Diğer Esnaf Grupları	11
		Sosyal Sigortası Olmadığından Mesleği Belirlenemeyen	395
Toplam	449	Toplam	449

Kaynak: İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü, Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS) No: 2019.02.12-14.15.02.163-94.

2017 yılı içerisinde, kendisini hâkim-savcı-polis olarak tanıtır dolandırıcılık vakalarını gerçekleştirdikleri belirlenen şüphelilerin profili incelendiğinde:

- Telefon aracılığıyla dolandırıcılık vakalarına karışan ve resmi kayıtlara göre mesleği belirlenemeyen (sosyal sigorta kaydı olmayan) 395 şüpheli, %88 oranla en büyük yüzdelik dilimi oluşturmaktadır.
- Mesleğinin esnaf olduğu belirlenenler, vakalara karışan tüm şüphelilerin %10,9'unu oluşturmaktadır.
- Güvenlik sektöründe veya diğer kurum-kuruluşlarda çalışan veya emekli olanlar, tüm şüphelilerin %1,1'ini oluşturmaktadır.
- Şüphelilerden, ön lisans, lisans ve yüksek lisans mezunlarının tüm şüphelilere oranı %2,9'dur.
- Lise ve alt eğitim kademelerinde eğitim görmüş veya hiç eğitim-öğretim hayatına katılmamış kişiler ise tüm şüphelilerin %97,1'ini oluşturmaktadır.
- Kişisel beyan ve beyan sonrası sigorta kaydı sorgulaması neticesinde mesleği belirlenebilen esnaflardan, tekstil alanında çalışan ve ticari araç sürücüsü olarak hizmet veren esnaflar diğer esnaflara oranla daha fazla suçla karışmaktadır.

2018 İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü verilerine göre, kendisini hâkim-savcı-polis olarak tanıtır dolandırıcılık vakalarını gerçekleştirdikleri belirlenen şüphelilerin profili incelendiğinde:

- Herhangi bir mesleği belirlenemeyen ve resmi kayıtlara göre işsiz (sosyal sigorta kaydı olmayan) 332 şüpheli, %86 oranla en büyük yüzdelik dilimi oluşturmaktadır.
- Eğitim-Öğretim durumu lise düzeyinin altında olan şüpheliler, tüm şüphelilerin %97,5'ini oluşturmaktadır.
- Mesleği belirlenenlerden, esnaf olarak hizmet verenler, dolandırıcılık vakalarına karışan tüm şüphelilerin %11,5'ini oluşturmaktadır.
- Herhangi bir devlet kurumunda veya özel sektörde memur olarak çalışan şüpheliler ise %2,5'lik oranla üçüncü sırada yer almaktadır.
- Ön lisans, lisans ve lisansüstü eğitim almış olanların tüm şüphelilere oranı %2,5'tir.
- Nitelikli dolandırıcılık suçunu işleyen şüphelilerden mesleği belirlenebilen esnaf sınıfı arasında tekstil çalışanları ve ticari araç sürücüleri dolandırıcılık suçuna en fazla karışan meslek grupları olarak ön plana çıkmaktadır.

Tablo 2: 2018 Yılı (1 Ocak-15 Kasım) İstatistiklerine Göre İstanbul'da Dolandırıcılık Vakalarına Karışan Şüphelilere Ait Bilgiler

Yıl	2018	Yıl	2018
Eğitim	Sayı	Meslek	Sayı
Doktora	2	Güvenlik Görevlisi	2
Ön lisans/Lisans	10	Emekli Memur	6
Lise	40	Adli Personel	1
İlköğretim-Ortaokul	75	Finans	1
Eğitim Enstitüsü	1	Ahşap İşleri	1
Mezun Değil	3	Ticari Araç Sürücüsü	11
Eğitim Durumu Belirlenemeyen	204	Turizm	4
		İnşaat İşleri	4
		Eğlence Sektörü	1
		Bilgisayar	1
		El Sanatları	1
		Sağlık Personeli	1
		Tamircilik	2
		Araç Kiralama	1
		Tekstil Mağazası	6
		Tarım	1
		Diğer Esnaf Grupları	9
		Sosyal Sigortası Olmadığından Mesleği Belirlenemeyen	332
Toplam	385	Toplam	385

Kaynak: İEM, (EBYS) No: 2019.02.12-14.15.02.163-94.

Yaş gurubu analizine göre, şüphelilerin %91,2'si genç ve orta yaş gurubundan oluşmakta olup, 42 yaşından sonra vakalara karışan şüphelilerin oranı ise %8,8'dir. Bu durum yaş ortalaması yükseldikçe telefonla dolandırıcılık olaylarına karışanların oransal değerinin düştüğünü ispatlamaktadır.

Tablo 3: 2017-2018 Yılları İçerisinde Hakkında İşlem Yapılan Şüphelilerin Yaş Aralığı ve Sayıları

2017 Yılı		2018 Yılı	
Yaş Aralığı	Şüpheli Sayısı	Yaş Aralığı	Şüpheli Sayısı
18-25	201	18-25	131
26-33	130	26-33	117
34-42	79	34-42	104
43-51	24	43-51	21
52+	15	52+	12
Toplam:	449	Toplam:	385

Kaynak: İEM, (EBYS) No: 2019.02.12-14.15.02.163-94.

2017 ve 2018 şüpheli istatistiklerine göre, mesleği belirlenenlerden, ticari araç sürücüleri, tekstil mağazası çalışanları, inşaat emlak işleriyle meşgul olanlar mesleği belirlenen diğer esnaflara oranla daha fazla suçta karışmaktadırlar. Şüphelilerin, hedef alınan mağdurlara ait özel bilgilere sahip olmadan dolandırıcılık olayını gerçekleştirebilmeleri de pek mümkün olamayacağından, belirtilen meslek gruplarında faaliyet gösteren şüphelilerin, müşterilerle bire bir temas halinde olma fırsatını kullanarak, onlara ait özel bilgileri suç işlemek maksadıyla kullanmış olmaları ihtimali yüksektir. Bu nedenle, işsiz olduğunu beyan eden ve sigorta kaydı olmamasından dolayı mesleği belirlenemeyen sınıfta değerlendirilen şüphelilerin, esnaflık mesleğini nitelikli dolandırıcılık amacıyla kullanan şüphelilerle iletişim halinde olmaları çok güçlü bir ihtimaldir.

Tablo 4: 2017 Yılı (1 Ocak-15 Kasım) İstatistiklerine Göre İstanbul'da Dolandırıcılık Vakalarından Zarar Gören Mağdurlar

Yıl	2017	Yıl	2017
Eğitim	Sayı	Meslek	Sayı
Doktora	5	Güvenlik Görevlisi	17
Y. Lisans	18	Emekli Memur	421
Ön lisans-Lisans	82	Akademisyen	3
Eğitim Enstitüsü	21	Öğretmen	17
Lise	103	Din Görevlisi	3
İlköğretim-Ortaokul	101	Sağlık Personeli	31
Mezun Değil	20	Mühendis	15
Belirtmek İstemeyen	983	Basın-Yayın	4
		Bankacılık- Finans	23
		Politikacı	1
		Eğlence Sektörü	3
		El Sanatları	1
		Turizm	2
		Tamircilik	2
		Temizlik Görevlisi	8
		Araç Kiralama	1
		İnşaat- Emlak	14
		Ticari Araç Sürücüsü	25
		Tarım	1
		Diğer Esnaf Grupları	23
		Mesleği Belirlenemeyen	718
Toplam	1333	Toplam	1333

Kaynak: İEM, (EBYS) No: 2019.02.12-14.15.02.163-94.

İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü 2017 yılı verilerine göre, dolandırıcılık vakalarında mağdur olanlarla alakalı tespitler:

- Mesleğini güvenlik güçleriyle paylaşmak istemeyenler 718 kişi ile mağdurların %53,8'ini oluşturmaktadır.
- Mağdurların %31,5'i emekli memurlardan oluşmaktadır.
- Mesleki durumunu paylaşanlar arasında (akademisyen, öğretmen, sağlık personeli, güvenlik görevlisi, din görevlisi, bankacılık-finance çalışanları, mühendisler, vb.) düzenli bir maaşa sahip olanlar, dolandırıcılık vakalarında diğer meslek gruplarına göre, daha fazla hedef alınmaktadır.
- Esnaf sınıfı içerisinde mesleki durumu belirlenenlerden, ticari araç sürücüleri ve inşaat-emlak alanında faaliyet gösteren mağdurlar diğer esnaflara oranla daha fazla hedef alınmaktadır.

Tablo 5: 2018 Yılı İstatistiklerine Göre İstanbul'da Dolandırıcılık Vakalarından Zarar Gören Mağdurlar

Yıl	2018	Yıl	2018
Eğitim	Sayı	Meslek	Sayı
Doktora	9	Güvenlik Görevlisi	21
Y. Lisans	13	Emekli Memur	249
Ön lisans-Lisans	15	Adli Personel	5
Eğitim Enstitüsü	19	Finans	27
Lise	74	Esnaf	16
İlköğretim-Ortaokul	93	Ticari Araç Sürücüsü	16
Mezun Değil	10	Turizm	11
Belirtmek İstemeyen	626	İnşaat İşleri	13
		Eğlence Sektörü	1
		Din Görevlisi	4
		Mühendis	15
		Öğretmen	21
		El Sanatları	1
		Sağlık Personeli	15
		Tamirci	4
		Temizlik Görevlisi	7
		Basın-Yayın	1
		Tarım	1
		Politikacı	1
		Akademisyen	3
		Mesleği Belirlenemeyen	427
Toplam	859	Toplam	859

Kaynak: İEM, (EBYS) No: 2019.02.12-14.15.02.163-94.

İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü, 2018 yılı verilerine göre, dolandırıcılık vakalarında mağdur olanlar ile alakalı tespitler:

- Mesleğini paylaşmak istemeyenler 427 kişi ile tüm mağdurların %49,7'sini oluşturmaktadır.
- Mesleki durumunu paylaşanlar arasında yer alan emekli memurların tüm mağdurlara oranı %28,7'dir.

- 2017 verilerinde olduğu gibi, mesleki durumunu paylaşılanlar arasında, düzenli bir gelire sahip olanlar, dolandırıcılık vakalarında diğer meslek gruplarına oranla çok daha fazla hedef alınmışlardır.
- Mesleki durumunu beyan edenlerden, ticari araç sürücüler, inşaat emlak ve turizm alanında faaliyet gösterenler, diğer esnaf gruplarına oranla daha fazla hedef alınmışlardır.

Tablo 6: 2017-2018 Yılları İçerisinde Telefon Aracılığıyla Dolandırıcılık Vakalarından Şikayetçi Olan Mağdurların Yaşları ve Sayıları

2017 Yılı (Mağdurlar)		2018 Yılı (Mağdurlar)	
Yaş Aralığı	Kişi Sayısı	Yaş Aralığı	Kişi Sayısı
18-25	115	18-25	104
26-33	124	26-33	107
34-42	172	34-42	134
43-51	202	43-51	106
52+	720	52+	408
Toplam: 1333		Toplam: 859	

Kaynak: İEM, (EBYS) No: 2019.02.12-14.15.02.163-94.

Yaş gurubu analizine göre, mağdurların %30,7'si genç ve orta yaş gurubundan oluşmakta olup, 42 yaşından sonra mağdur olanların oranı %69,3'tür. Bu durum mağdurlara ait diğer tablolardan da anlaşılacağı üzere düzenli bir geliri ve birikimi olan kişilerin daha fazla hedef alındığını ispatlamaktadır. Diğer bir açıdan baktığımızda, 52 yaş ve üzeri grupta yer alan mağdurların oranı, tüm mağdurların %54,1'ini oluşturmaktadır. Özellikle bu grupta yer alanların hedef alınmasının altında yatan en önemli gerekçeler, genç-orta yaş gurubuna oranla daha fazla birikimlerinin olması ve sosyal çevreden biraz daha uzak olmalarının tesiriyle telefon görüşmesi esnasında yakın çevrelerinde onları uyaraabilecek kişilerin olmaması ihtimalidir.

Mağdurların emniyette ifadelerine başvurulması esnasında yapılan GBT kayıtlarına göre, daha önce herhangi bir suça karışanlar tüm mağdurların %3'ünü oluşturmaktadır. Bu durum, mağdurların ezici çoğunluğunun işinde-gücünde, kanunlara saygılı kişiler olduklarını göstermektedir. Emniyet yetkilileri tarafından “daha önce bu tür dolandırıcılık olayları ve bu olayların nasıl yapıldığı ilgili olarak herhangi bir bilgi sahibi oldunuz mu? Sorusuna cevaben: emniyet müdürlükleri, bankalar, kamu kurum-kuruluşları tarafından dağıtılan ilanları okuyarak veya basın-yayın organlarında yayınlanan yaşanmış olayları ve kamu spotlarını izleyerek konu ile alakalı bilgi sahibi olduklarını, fakat o an panikleyerek sağlıklı düşünemediklerini belirtmektedirler (İEM, 2019.02.12-14.15.02.163-94).

Telefonla dolandırıcılık suçlarında mağdurların büyük çoğunluğu, güvenlik görevlileri tarafından arandıkları hissiyatını pekiştirecek telesiz seslerinin oluşunun kendilerini etkilediği belirtmektedir. Mağdurların sağlıklı düşüncelerini engelleyen diğer başlıca unsurlar ise şüphelilerin, hızlı, anlaşılır bir diksiyonla konuşarak, mağdurlara sağlıklı düşünebilecekleri zaman dilimini bırakmamalarıdır. Mağdurların beyanlarına yansıyan en önemli ortak noktalardan bir diğeri ise hedef alınan kişinin fiziksel ortamda yalnız olmasına büyük bir hassasiyetle dikkat edilmesi ve mağdurun telefonu kapatmasına asla müsaade edilmemesidir. (İEM, 2019.02.12-14.15.02.163-94) Çünkü telefon

bağlantısı sadece birkaç dakikalığına kesilir ise, mağdurların zihninde çok sayıda soru işareti oluşacak ve mağdur başkalarının yaşadığı olayları kendi durumuyla pekiştirme imkânı bulacaktır.

VI. Sonuç

Thomas ve Znaniecki'nin literatüre kazandırdığı, Shaw ve McKay'in 70'li yıllarda tekrar değerlendirdiği "Sosyal Düzensizlik Teorisi" bağlamında belirtildiği üzere, çevredeki fiziksel sosyal düzensizlikler insanlar arası sosyal bağları zayıflatırken, bu tip çevresel faktörler, insanların daha korunaklı ortamları tercih etmelerinde etkili olmaktadır. Bireylerin daha güvenilir semtleri ve güvenliği daha sağlıklı olan ikametleri tercih etmesi ise suçluların farklı yöntemlere başvurmada etkili olmaktadır. Bireylerin maddi birikimlerine fiziksel olarak ulaşamayan suçlular, bireylerin suç-mağduriyet korkularını kullanmak suretiyle maddi birikimlerini elde etme hedefine yönelmişlerdir. Bu aşamada teknolojik imkânların ve bireylerin ele geçirilen kişisel bilgilerinin suç amacıyla kullanılması günümüzde yeni suç türlerinin ortaya çıkmasında etkili olmuştur.

Suçla korkutarak gerçekleştirilen nitelikli dolandırıcılık olaylarında, mağdurların itibarlarını korumak amacıyla suçsuzluklarını ispatlama eğilimleri söz konusudur. Mağdurların güvenlik güçlerine yardımcı olma amacına yönelerek, olayın çözülmesi aşamasında rol alma istekleri ise maddi birikimlerinin bir kısmını veya tamamını kaybetmelerine neden olabilmektedir. Çalışmada sunulan tablolardan da görüldüğü üzere, telefon aracılığıyla gerçekleştirilen nitelikli dolandırıcılık vakalarından etkilenen mağdurların, mesleğini söylememe eğilimleri oldukça dikkat çekicidir. Bu durum büyük bir ihtimalle, yaşanan olayın mağdurlar tarafından önemli bir itibar kaybı olarak görülmesi ve kurumlara karşı güvenin yitirilmesinden kaynaklanmaktadır. Buna ek olarak, iyi niyet kaybı, hukuki sorunlar, topluma karşı güven kaybı gibi nedenler de mağdurların sosyal organizasyonunu bozmakta ve mağdurların topluma tekrar adapte olmalarını engellemektedir. Dolandırıcılık vakalarından sonra oluşan bu durum, Maslow'un ihtiyaçlar piramidinde belirttiği gibi, kişinin güvenlik ihtiyacının karşılanamaması halinde sosyal çevreden uzaklaşması ve diğer basamaklara sağlıklı geçiş yapamaması prensibiyle de örtüşmektedir. Mağdurların kişisel bilgilerin geri dönülemez şekilde ifşası, endişenin sürekli hale gelmesine neden olmaktadır. Mağdurların güven bunalımı bu açıdan değerlendirildiğinde, Greenberg ve Ruback'ın Mağduriyet Teorisi'nde belirttiği gibi, mağduriyete uğramış kişilerin suç korkusunun daha fazla olduğunu görüşü doğrulanmaktadır. Buna ek olarak Jackson'un "İmgesel Risk" modelinde suçlar, cana ve mala karşı suçlar olarak sınıflandırılmış olup, telefon aracılığıyla dolandırıcılık olaylarında şüphelilerin tek hedefi kişinin maddi birikimini elde edebilmektir. Bu bağlamda çalışma telefon aracılığıyla dolandırıcılık olayları mala karşı suçlar kapsamına girmektedir.

Çalışmada belirtildiği üzere, polis ve diğer kamu kurum yetkililerinin telefon aracılığıyla vatandaş ile iletişim kurup operasyon yönetme yetkisi bulunmaktadır. Buna ek olarak, 2018 yılında İstanbul'da gerçekleştirilen 390.011 operasyon içerisinde emniyet yetkililerinin vatandaşla telefonla arayarak, vatandaşla birlikte düzenlediği hiçbir operasyon olması, toplumun bu konuda dikkatli olması açısından çok önemli bir kanıttır.

Vatandaşın bu tür dolandırıcılık olaylarına maruz kalmaması açısından alınabilecek öncelikli önlem, kişisel bilgilerin olduğu resmi evrakların sosyal hayatta ve özellikle alışveriş yapıldığı anda temas kurulan kişilerle asla paylaşılmamasıdır. Alınan önlemlere karşın telefon aracılığıyla dolandırıcılık vakasıyla karşılaşılması halinde; “para, hesap numarası, terör örgütü, polis, savcı, hâkim” gibi anahtar terimler konuşma esnasında geçiyor ve ortamda telsiz seslerine ek olarak “emredersiniz! Savcım, komiserim, amirim, müdürüm...” gibi inandırıcılığı pekiştirici kelimeler kullanılıyorsa, hedef alınan kişide, bir dolandırıcılık vakasıyla karşı karşıya kalındığı şüphesinin oluşması gerekmektedir. Bu tür dolandırıcılık vakalarıyla karşılaşılması halinde, hedef alınan kişinin, şüphelinin konuşmasına müsaade etmeksizin, en yakın polis merkezine gidileceğini ve konu hakkında bilgi alınacağını ifade ederek telefonu kapatması o an için en etkili çözümdür. Dolandırıcılık olaylarında vatandaşın mağduriyetini engelleyebilmek amacıyla, ilgili kurumlar çalışmaları her geçen gün yoğunlaştırırken, daha geniş kitlelere ulaşabilen basın-yayın kuruluşlarının bu vakalara hassasiyetle yaklaşması vakaların azalmasında etkili olabilir.

Kaynakça

- Apak, S., Ülken, G. & Ünlü A. (2002). “Yeni Bir Toplu Konut Yerleşmesinde Güvenlik Duygusunun Değerlendirilmesi”. *GTÜ Dergisi*, 1(1), ss. 65-74.
- Çardak, B. (2012). “Kadınların Suç Korkuları Üzerine Nitel Bir Çalışma”. *Güvenlik Bilimleri Dergisi*, 1(1), ss. 23-45.
- Dolu, O., Uludağ Ş. & Doğutaş, C. (2010). “Suç Korkusu: Nedenleri, Sonuçları ve Güvenlik Politikaları İlişkisi”. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 65(1), ss. 58-81.
- İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü (İEM) Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS). (2019). S. No: 02.12-14.15.02.163-94.
- İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü (İEM) Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS). (2019) S. No:47909374.16705.[41321] 2019.
- Jackson, J. (2004). “Experience and Expression: Social and Cultural Significance in the Fear of Crime”. *British Journal of Criminology*, 44(6), pp.946-966.
- John B. H. (1940). “Holiness Religion: Cultural Shock and Social Reorganization”. *American Sociological Review*. 5(5), pp. 740-747.
- Kula, S. (2015). “Maslow İhtiyaçlar Hiyerarşisi Bağlamında Toplumda Bireylerin Güvenlik Algısı Ve Yaşam Doyumu Arasındaki İlişki”. *Artın Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*, 6(12), ss. 191-210.
- Ömeroğlu, Ö. (2012). “Suç Korkusu, Cezanın Caydırıcılığı ve Küçük Suçlar”. *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 16(4), ss. 329-370.
- Öztürk, M. (2015). “Medya Ve Suç Korkusu Arasındaki İlişki”. *The Journal of Academic Social Science Studies*, S.36, ss. 251-264.
- Rader, N. E., Cossman, J.S. & Porter, J. R (2012). “Fear of Crime and Vulnerability: Using a National Sample of Americans to Examine Two Competing Paradigms”. *Journal of Criminal Justice*, (40), pp. 134-141.
- Reşitoğlu, H. Ü. (2017). “Diğerleri İçin Duyulan Suç Korkusu”. *SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, s. 41, ss. 145-160.

- Snodgrass, J. (1976). "Clifford R. Shaw and Henry D. McKay: Chicago Criminologists". *The British Journal of Criminology*, 16(1), pp. 1-19.
- Stafford, M.C. & Galle, O. R. (1984). "Victimization Rates, Exposure to Risk, and Fear of Crime". *Criminology*, 22(2), pp. 173-185.
- Yücel, M. T. (2009). "Suç Korkusu ve Etkisinin Nötrleştirilmesi". *TBB Dergisi*, S.83, ss. 278-301.

İnternet Kaynakları:

- Çete üyeleri FETÖ yalanıyla kandırdı. (2018). Erişim adresi: <https://www.sabah.com.tr/egeli/2018/08/18/cete-uyeleri-feto-yalanıyla-kandirdi>.
- Dolandırıcılar 15 Günlüğüne Oto Galeri Bile Kuruyor. (2016). Erişim adresi: <http://www.milliyet.com.tr/dolandiricilar-15-gunlugune-oto-gundem-2190724/>.
- Dolandırıcılık kontörle başladı. (2016). Hürriyet. Erişim Adresi: <http://www.hurriyet.com.tr/gundem/dolandiricilik-kontorle-basladi-40038263>.

ⁱ Suç, ceza ve caydırıcılık arasında sıkı bir bağ bulunmakla birlikte, suçların yoğunlaştığı bu gibi konularda cezaların caydırıcılığı kamuoyunda tartışılarak, hukuksal bağlamda daha caydırıcı cezaların verilmesine yönelik kamuoyu baskısı kurulabilir. Bu tip nitelikli dolandırıcılık vakalarını gerçekleştirdikleri ispatlananlar, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 158. Maddesi'nde belirtilen hükümler çerçevesinde yargılanırlar, (TCK, Madde: 158'e, Ek:6763- 24.11.2016 / m.14 kişinin, kendisini kamu görevlisi veya banka, sigorta ya da kredi kurumlarının çalışanı olarak tanıtması veya bu kurum ve kuruluşlarla ilişkili olduğunu söylemesi suretiyle, işlenmesi halinde, "üç yıldan on yıla" kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezasına hükmolunur. Ancak, (e), (f), (j), (k) ve (l)" bentlerinde sayılan hâllerde hapis cezasının alt sınırı "dört yıldan", adli para cezasının miktarı suçtan elde edilen menfaatin iki katından az olamaz).

ⁱⁱ Belirlenebildiği kadarıyla, iletişim yoluyla gerçekleşen suçlar kapsamındaki "Kontör Dolandırıcılık" ve "Telefon Aracılığıyla Dolandırıcılık" suçuna yönelik, henüz bilimsel bir araştırma yapılmamış olup, bu durum ve toplum ve suç konulu bilimsel araştırmalar açısından, önemli bir eksikliktir.